

Handel med förfallna fordringar och inkasso

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	1
Krav på bättre klagomålshantering	1
Reglering av delgivningsverksamhet	1
UTGÅNGSPUNKTER	2
HANDEL MED FÖRFALLNA FORDRINGAR	3
Marknaden	3
Aktörerna	4
Sluten marknad och trend	6
Slutsatser	7
KLAGOMÅL, KONTROLL OCH KVALITET	9
Bristfällig information	9
Pacta sunt servanda	9
Bättre kontroll vid köp av fordringar	11
Kontakter med gäldenären	11
Slutsatser	14
PRESKRPTION	16
”Du blir aldrig fri från dina skulder”	16
Preskriptionstider	17
Preskriptionsavbrott	18
Preskriptionsavbrottets rättsverkningar	18
Frågan om absolut preskription	19
Slutsatser	19
MYNDIGHETERNAS FORTSATTA ARBETE	20

Sammanfattning

Finansinspektionen och Datainspektionen har gemensamt granskat marknaden med handel av förfallna fordringar.

Såsom handeln ser ut idag bedrivs den under sunda förhållanden, och myndigheterna ser för närvarande inte skäl att reglera själva handeln. Branschen har i detta läge ett utmärkt tillfälle att genom så kallad självreglering ställa de krav som behövs för en långsiktigt ordnad handel.

Handel med fordringar fyller i grunden en sund ”städfunktion” i en marknadsekonomi, men det för också med sig risker för gäldenärerna. Köparen av fordringarna kan för att öka lönsamheten använda allt tuffare metoder i kontakterna med gäldenärerna. Detta kan bli än mer uttalat i den mån inkassoföretagen lägger ut gäldenärskontaktorna till särskilda delgivningsföretag. Tendenser i den riktningen kan förklara en del av den ökning av klagomålen som skett.

Krav på bättre klagomålshantering

DI kommer att ställa uttryckliga krav på att företagen har fungerande rutiner för att på ett snabbt och korrekt sätt ta hand om missnöjda kunder. Finansinspektionen kommer för sin del att öka ambitionsnivån på tillsynen över den inkassohantering som bedrivs av företag under FI:s tillsyn. Myndigheterna kommer också att inleda ett mer långsiktigt samarbete för att nå en mer enhetlig syn på tillsynen.

Reglering av delgivningsverksamhet

Enligt Finansinspektionen och Datainspektionen är det önskvärt att delgivningsverksamheten regleras och att någon form av kvalifikationskrav ställs på aktörerna. Detta skulle också höja anseendet för aktörerna och förtroendet för inkassobranschen som sådan.

Kontaktpersoner: Jan Sjödin, enhetschef (FI), Johan Terfelt, jurist (FI), Håkan Meurling (DI)

Utgångspunkter

”Gyllene tider för branschen som lever på dammiga skulder”¹

Fakturabelåning och fakturaköp, så kallad factoring, är som företeelser tämligen välkända. Men att det finns en het marknad för förfallna fordringar är inte allom bekant.

Med förfallen fordran avses här att borgenären² har ett krav på betalning och att betalningsfristen har gått ut.

Under första hälften av 2000-talet har handeln med förfallna fordringar blivit en riktig kassako för bland annat inkassobolagen. Konkurrensen om dessa fordringar har ökat, vilket pressat priserna uppåt. Detta leder till att en del betalar för mycket för fordringarna och ibland finansieras hela köpet genom krediter. Det finns tendenser som tyder på att fordringsköpare pressar gäldenärerna hårt.

Datainspektionen, som har huvudansvaret för företagets tillämpning av inkassolagen, har sett handeln med fordringar som ett växande problem. Klagomål från privatpersoner och företag på att krav skickas för preskriberade fordringar, eller där ackordsuppgörelser eller skuldsanering föreligger kan kopplas till fordringshandeln. Tänkbara orsaker till problemen är att säljarna av fordringar inte ger tillräckliga underlag till köparna, eller att enskilda fakturor inte kontrolleras tillräckligt av köparna. Även Finansinspektionen, som har tillsynsansvaret över företagen inom den finansiella sektorn, har samma erfarenhet.

Myndigheterna beslutade att ta ett samlat grepp över problematiken och genomförde under hösten 2005 en gemensam granskning av handeln med förfallna fordringar.

Förknippat med fordringshandel är de efterföljande försöken att få betalt för den köpta fordringen. Det kan ske genom en begäran att få betalt eller genom en så kallad inkassoåtgärd, det vill säga en betalningsanmaning med mer påtryckningar än angivande av tid för betalning eller uppgift om att fordringen kan överlämnas till annan för inkasso. I rapporten tas några exempel på situationer som är särskilt utmärkande för fordringshandeln upp.

Granskningen har omfattat följande företag:

AK Finans AB, Flexil Finans AB, Gothia Financial Group AB, Inkasso Marginalen AB, Marginalen Finans AB, Svea Ekonomi AB, Svea Inkasso AB och Svensk Kapital Inkasso AB.

Intervjuer har också skett med företrädare för de båda branschorganisationerna Sveriges Inkassoorganisation (SiO) och Svenska Inkassoföreningen.

I texten avses med ”myndigheterna” Datainspektionen och Finansinspektionen.

¹ Rubrik till en artikel i Svensk Handelstidning Justitia 5 – 2005.

² Den som har ett ekonomiskt krav på någon annan. Jfr gäldenär - den som har skuld till annan.

Handel med förfallna fordringar

SAMMANFATTNING

Handel med förfallna fordringar är inte en ny företeelse, men är än så länge tämligen begränsad i Sverige. Aktörerna är få. Eftersom verksamheten är lönsam och utbudet av förfallna fordringar kan förväntas växa är det troligt att handeln kommer att öka.

Handel med fordringar är positiv så tillvida att den ger möjlighet till risk-spridning för kreditgivarna och leverantörerna av varor och tjänster.

Handeln för dock med sig risker för gäldenärerna. Tack vara att handeln ännu är begränsad och aktörerna få – alla känner alla – har myndigheterna och branschorganisationerna möjlighet att genom förebyggande åtgärder verka för en god hantering.

Marknaden

Reglerna för företagen inom den finansiella sektorn anger att fordringar ska vara klassade i olika risknivåer, eller riskvikter, beroende på risken för att fordringen inte blir återbetald. Ju sämre utsikterna är att fordran blir reglerad desto högre riskvikt tilldelas den. En högre risk ställer å sin sida krav på ett högre så kallat eget kapital hos företaget. Implementeringen av det nya Basel II-regelverket kommer att medföra att kreditinstituten³ i högre grad än hittills aktivt kommer att arbeta för att minimera egenkapitalbehovet genom att minska andelen fordringar, till exempel genom försäljning, som kräver stort eget kapital.⁴

Förutom de krediter som redan belastat resultaträkningen, i form av avskrivningar på konstaterade förluster, finns krediter vilkas återbetalningsmöjligheter har försämrats sedan beslutstillfället och av det skälet kräver ett högre egenkapital. Hantering av dessa så kallade fallerade fordringar⁵ har blivit en omfattande verksamhet inte bara hos kreditinstituten utan även i andra branscher med andra betalningsformer än kontantbetalningar och gäller såväl fordringar mot konsumenter som företag.

Inom EU växer antalet fallerade fordringar. Eftersom räntan aldrig sover, inte ens på dessa fallerade fordringar, blir värdet på den totala fordringsstocken inklusive upplupna räntor närmast astronomisk då 20 – 30 år gamla fordringar hålls vid liv med hjälp av långtidsbevakning av olika slag.

³ Banker och kreditmarknadsföretag.

⁴ För en närmare beskrivning, se Finansinspektionens rapport Företagens interna kapitalutvärdering – att bedöma kapitalbehovet under Basel II (2005:8)

⁵ En förfallen fordran kan ofta anses som en fallerad fordran, men det är inget krav att fordran är förfallen för att vara definierad som fallerad. Det räcker med att företaget bedömer att det är sannolikt att motparten inte kommer att kunna fullgöra sina åtaganden utan att företaget måste realisera en säkerhet eller vidta liknande åtgärder. Se 6 kap 6 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om intern riskklassificering (FFFS 2005:20).

För att illustrera tillväxten av en fallerad fordran över tiden kan följande exempel med ett nominellt ursprungligt kapital om SEK 10 000 och en räntesats om 10, 15 respektive 20 procent inklusive dröjsmålsränta, förfallande till betalning fyra gånger/år ge en tydlig bild:

Förfall sedan	Faktisk fordran på kunden (kapital och ränta)		
	10 %	15 %	20 %
5 år	16 100	20 100	24 900
10 år	25 900	40 500	61 900
15 år	41 800	81 500	151 400
20 år	67 300	163 700	383 400
25 år	108 300	329 200	954 000

Återbetalningsförmågan hos en konsument med fallerade krediter är i hög grad konjunkturellt betingad och varierar därför mycket över en längre period där sociala faktorer som arbetslöshet, familjeförhållanden, ålder etc. spelar en viktig roll. Av det skälet hålls sådana krediter vid liv med hjälp av preskriptionsavbrott i hopp om att delar eller hela krediten ska kunna regleras i en framtid.

Inom EU är Tyskland ett exempel på ett land vars banker har stora innehav av fallerade krediter i olika stadier. Omhändertagandet av dessa krediter sker på olika sätt. Sverige var på ett sätt pionjär inom detta område genom statens tillskapande av Securum, Retriva och Venantius under tidigt 1990-tal. Bolagen fick till uppgift att sanera den dåliga lånestock som fanns inom Nordbanken, Gota Bank och SBAB. De ”dåliga” låntagarna fanns från norr till söder i hela landet, med koncentration till storstäderna, med ett sammantaget förfallet belopp långt över 100 miljarder.

I Sverige startade dock handeln med förfallna fordringar redan i mitten av 1970-talet, med köp av fordringar mot företag. Handeln har sedan dess utvecklats och kommit att omfatta även konsumentfordringar.

Gemensamt för marknaderna i Sverige och övriga Europa är att värden förs över från kreditinstitut till andra aktörer som allt oftare inte står under finansinspektionernas tillsyn.⁶

Aktörerna

Den svenska marknaden för handel med fordringar är till viss del svåröverskådlig. Den verkar dock än så länge vara tämligen begränsad. Antalet säljare av stockar (eller portföljer) med förfallna fordringar kan uppskattas till ett femtiotal borgenärer, medan antalet säljare av kontinuerligt förfallande fordringar är oklart.⁷ Klart är dock att antalet ökar. Det senare troligen som en följd av den aktiva marknadsföring som bedrivs av uppköpare av fordringar. En försäljning av en fordran kan innebära ett snabbare och säkrare kassaflöde för den ursprunglige borgenären.

⁶ Företag som sysslar med inkassoverksamhet i Sverige står dock vanligen under myndighetstillsyn. Se inkassolagen (1974:182).

⁷ Om ”portfölj” respektive ”kontinuerligt förfallande fordringar”, se sid 5 under rubriken Prissättning och kriterier för förvärv av kreditportföljer.

Bland de större svenska köparna finns Hoist Kredit, AK Finans, Allmänna Kapital, Gothia Financial Group, Intrum och Lindorff. Det förstnämnda bolaget har numera lämnat den svenska marknaden till förmån för den tyska och franska NPL-marknaden (Non Performing Loan). Den svenska låneportföljen, som ursprungligen är skapad hos bland annat SEB, avyttrades då till AK Finans.

Köparna arbetar inom det segment som kallas CMS (Credit Management Services), vilket innebär att de är specialister på att hantera fordringar, ofta både löpande och förfallna fordringar, i olika branscher. Hanteringen av förfallna fordringar sker antingen i egen regi eller genom outsourcing till ett annat företag, vilket ofta är ett i koncernen ingående inkassobolag. Den bärande affärsidén är att kräva in fordringarna genom uppgörelser med låntagarna. Inte sällan långtidsbevakas oreglerade skulder i princip till kredittagarens dödsbädd.

Exempel på förvärv av större konsument NPL-portföljer i Sverige eller av svenskrelaterade företag:

Köpare	Säljare	Köpeskilling mdr (SEK)	Nom.värde* mdr (SEK)
Hoist	SEB	ej officiell	2,1
AK Finans	Hoist	0,4	2,1
Lindorff	Nordea	ej officiell	1,0
Intrum/Goldman Sachs	Spansk bank	ej officiell	~ 13**
Hoist Int AB	Commertz Bank	ej officiell	1,5

* publicerad i köparnas pressrelease

** 1,4 mdr euro

Det är som nämnts ovan inte endast kreditinstitut som säljer fordringar, utan även kommunala bolag, landsting och privata företag. En person som har en obetald skuld för till exempel sjukvårdskostnader, kan komma att finna att skulden överförs från det ena företaget till det andra under det att dessa gör olika försök att driva in fordran.

Prissättning och kriterier för förvärv av kreditportföljer

Förvärv av fordringar sker på två olika sätt. Antingen förvärvas en portfölj med ett preciserat antal fordringar, i regel identifierade via en datafil, eller så förvärvas förfallna fordringar fortlöpande enligt ett tidigare ingånget ramavtal. Den senare modellen innebär att säljaren överlåter förfallna fordringar vid en viss ålder, exempelvis xx dagar efter förfall.

Vid prissättning beaktas ett flertal kriterier. När det gäller portföljer är följande omständigheter av betydelse:

1. Antal fordringar (erfarenhetsmässigt ger större volymer säkrare beräkningar av förväntade intäkter).
2. Fordringarnas ålder (handläggningstiden är beroende av bl.a. preskriptionstid).
3. Låntagarens ålder (innefattar även en schablonmässig bedömning av förvärvsförmåga).
4. Genomsnittligt kapitalbelopp (större belopp medför proportionellt lägre kassaflöde).

5. Bransch.
6. Hur bearbetning skett (om fordringen legat hos annat inkassobolag eller hanterats av kreditgivaren).
7. Land (varje land har sina egna regler om inkassering vilket påverkar intäkterna).
8. Administrativ ordning hos säljaren (påverkar arbetsinsatsen efter övertagandet).
9. Avtalad ränta.
10. Beställningsunderlag (väl dokumenterade underlag ger bättre utfall).
11. Exekutionstitlar (medför att fordran är klar).
12. Uppdatering av kundregister (underlättar identifieringen av gäldenären).

För att bestämma ett pris vägs dessa faktorer samman. Vidare diskonteras fordringarnas beräknade flöden till nuvärde. Detta leder till att värdet på portföljer kan beräknas till 5 – 35 procent av sammantaget kapitalbelopp. Krediterna redovisas som utlåning till allmänheten och värderas gruppvis i form av så kallade kreditportföljer. De förvärvade och därmed ägda krediterna redovisas till anskaffningsvärdet med avdrag för avskrivningar. Avskrivningarna beaktar såväl ovannämnda tänkta kassaflöde samt köparens förväntningar på hur portföljen kommer att ”tillfriskna” under det kommande året. De kassaflöden som uppstår redovisas på grund av krediternas osäkra karaktär enligt kontantprincipen, det vill säga att en intäkt bokförs först när inbetalning sker. De inkomna betalningarna fördelas mot bakgrund av krediternas karaktär inte på ränta och amortering. Återbetalningstiderna för investerat kapital kan handla om 3-5 år, därefter är investeringen vinstgivande.

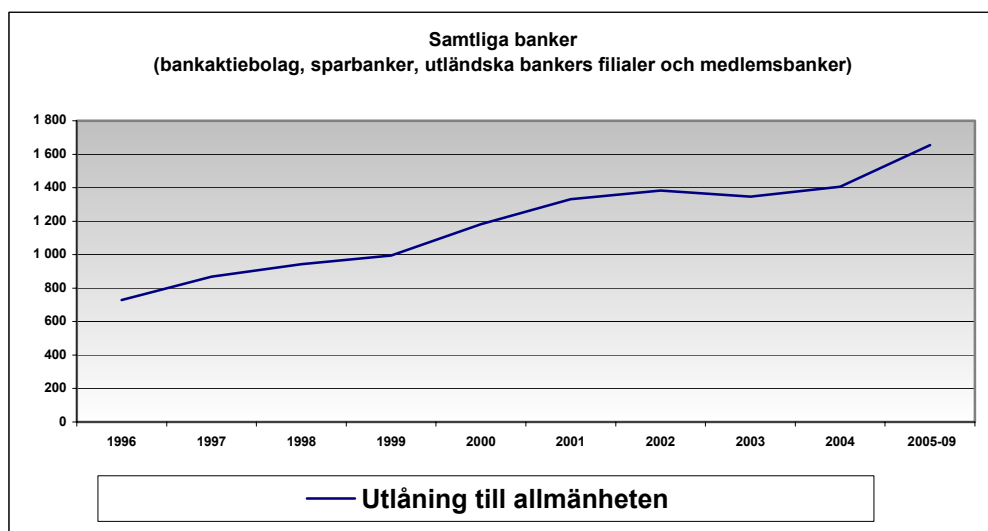
Sluten marknad och trend

Idag finns i Sverige inte någon öppen marknad för köp och försäljning av fordringsstockar, liksom den marknad som finns i USA.⁸ Kontakter mellan säljare och köpare sker istället oftast genom personliga känningar i branschen. Branschen är liten och aktörerna känner varandra. Det förekommer att större säljare begär offerter från de kända köparbolagen och det förekommer också att köpare aktivt efterfrågar fordringsstockar.

Företrädare för branschorganisationerna uppger att det har skett en markant prisökning på förfallna krediter de senaste tre åren och att handeln tenderar att gå mer och mer åt budförfarande. Prisökningen uppges vara två till tre gånger tidigare nivå, och det är vanligt att köp av enskilda fordringsstockar finansieras med upplånade medel. Av de fem företag som ingick i undersökningen uppgav inget företag att det sålde fordringar vidare efter att gäldenären bearbetats.

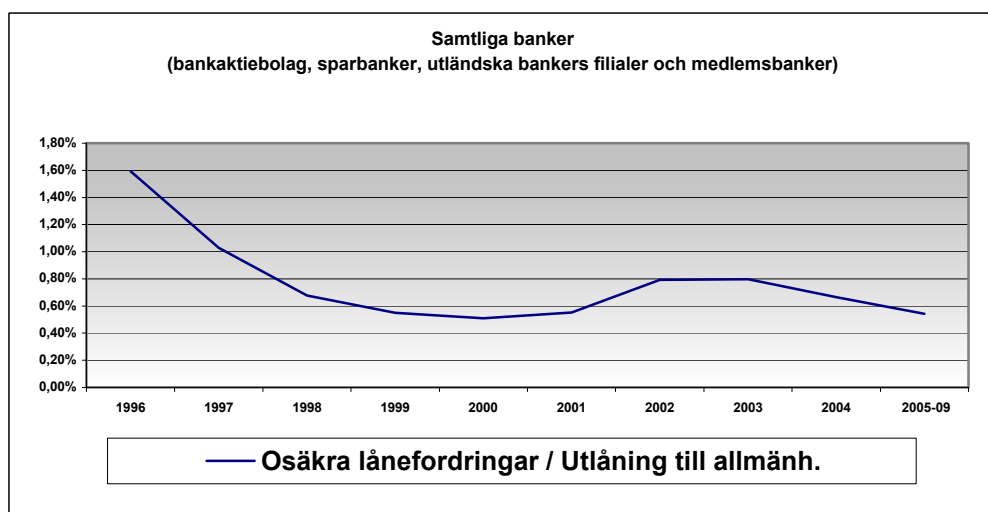
Samtidigt som konkurrensen ökat om dessa kreditstockar har volymen krediter till konsumenter stadigt ökat. Denna utveckling har främjats av låga räntenivåer, stort utbud av kapital, ökat antal aktörer och förenklingar i tillvägagångssätt och regelverk för att få kredit.

⁸ Se <http://www.kaulkin.com/km>, <http://www.rbconsultingllc.com>, <http://www.pcsfirst.com> eller <http://www.wwde.com>. Se även Deutsche Kredit Börse i Tyskland, <http://www.dekrebo.de>. Hämtat 2006-01-25.

Källa: FI

Under samma period har bankernas andel av osäkra lånefordringar sjunkit i förhållande till den totala utlåningen till allmänheten. Detta beror sannolikt på effekterna av initialt en överlag god kreditprövning, av låga räntor och av en god inkomstutveckling.

Källa: FI

Motsvarande trender med ökad utlåning samtidigt som andelen osäkra fordringar har sjunkit ser vi också hos kreditmarknadsföretagen.

Slutsatser

I Sverige förefaller handeln med fordringar än så länge inte vara särskilt utbredd och aktörerna är få. De NPL-portföljer och andra förfallna fordringar som köps av kreditinstitut eller de till inkassobranchen knutna företagen är såvitt myndigheterna känner till inte föremål för överlåtelser i flera led, utan stannar hos dessa företag.

Sedan en tid tillbaka ser vi dock en alltmer aktiv och aggressiv marknadsföring av krediter. Även de större bankerna har gett sig in i konsumtionskreditgivning.

En svacka i konjunkturen, med mindre i plånboken för konsumenten samt med stigande arbetslöshet som följd skulle försämra betalningsförmågan och öka andelen nödlidande lån. Ett stigande ränteläge är ett annat och, på kortare sikt, mer trovärdigt scenario. Kostnaderna för de lån man har tagit blir högre och ett växande antal låntagare får svårigheter att klara sina åtaganden. I vilket fall som helst är det sannolikt att den procentuella andelen av kreditinstitutens ”dåliga” krediter kommer att öka framöver. Ett behov att sanera kreditbestånden kan uppstå, vilket å sin sida kan initiera en handel. Det är också troligt att antalet fallerade krediter/betalningsansånd kommer att öka även inom andra sektorer än hos kreditinstituten. Totalt sett kan man befara att volymen fallerade fordringar kommer att öka.

Nya aktörer

Det är ingen slump att fler aktörer söker sig till inkassobranschen. De företag som arbetar inom denna bransch idag visar goda lönsamhetstal och det i sig drar till sig nya aktörer. Exempel står att finna med till exempel Lindorff, med det internationella riskkapitalbolaget Altor bakom sig. Ett annat exempel, Intrum, har som en ny och stor delägare riskkapitalbolaget Cevian. Intrum har också själv, tillsammans med Goldman Sachs och Crédit Agricole Group medverkat som finansär av större köp av förfallna konsumentfordringar. Gemensamt för inkassoaktörerna är att de är verksamma i flera länder med lokala inkassobolag, eftersom verksamheten i högsta grad är lokal. Den ökande gränsöverskridande privathandeln, främst tack vare internethandeln genombrott, torde medföra att de gränsöverskridande inkassoaktiviteterna kommer att växa snabbt. Sammantaget talar detta för att branschen kommer att växa starkt under de närmaste fem åren.

Risker med handeln

Handel med fordringar är i sig inte negativ, utan istället en nödvändig ingrediens för riskspridning både för de företag som svarar för kreditförsörjning och de företag som svarar för att tillhandahålla varor och tjänster.

Riskerna är dock flera och många parter kan påverkas. Negativ ryktesspridning vid tvivelaktiga indrivningsåtgärder kan smitta av sig på den fordringsägare som sålt fordringen. Informationsförluster vid överlåtelser av fordringar kan medvetet eller omedvetet utnyttjas av nya fordringsägare gentemot gäldenärer. Mer konkurrens om fordringar medför att priserna ökar och återbetalningstiderna för de investerade kapitalen blir längre. Tuffare indrivningsmetoder kan komma att prövas av fordringsägare som köpt gamla fordringar och kalkylerat med små marginaler.

Så länge aktörerna är få och överlåtelser inte sker i flera led har dock branschorganisationer och myndigheterna möjlighet att genom förebyggande åtgärder verka för en god hantering.

Klagomål, kontroll och kvalitet

SAMMANFATTNING

Samtidigt som antalet klagomål till myndigheterna generellt har minskat, ökar klagomålen på inkassoverksamhet.

Datainspektionen avser därför att ställa krav på att företagen har fungerande rutiner för att ta hand om klagomål, liksom de krav som ställs av Finansinspektionen. Finansinspektionen avser å sin sida att höja nivån ambitionsnivån i tillsynen över kreditmarknadsföretagens inkassohantering.

Klagomål som beror på att företagen har bristfällig kunskap om historiken på förvärvade fordringar kan reduceras genom att branschorganisationerna tar upp frågan om vilka kontroller som bör göras vid förvärv av fordringar på sin agenda och rekommenderar en minsta standard.

Delgivning som näringsverksamhet är inte reglerad. En reglering skulle höja kvaliteten, få bort delgivningsmän som agerar indrivare och ge generellt förbättrat anseende för inkassobranschen.

Bristfällig information

Brister i handeln med förfallna fordringar kan påverka gäldenärerna när fordringsägarna sedermera försöker få betalt för den köpta fordringen. Till exempel kan bristfällig information vid överlåtelser av fordringar leda till att köparen inte förmår visa vad fordran avser, vem som är gäldenär eller att fordran inte är preskriberad. Sådana brister, eller för små marginaler vid köp av fordringsstockar, kan medföra att köparna tar till tuffare metoder för att få betalt. Man kan säga att sämre kvalitet vid handeln bidrar till risker för negativa effekter i inkassohanteringen. Vi tar i detta kapitel upp hantering av klagomål och några inkassoexempel som har anknytning till handeln med förfallna fordringar.

Pacta sunt servanda⁹

Avtal ska hållas ... och skulder följaktligen betalas, är utgångspunkten vid myndigheternas tillsyn över inkassoverksamheten. Den verksamhet som inkassoföretagen bedriver utgör ett nödvändigt bidrag till att upprätthålla en god betalningsmoral i samhället. Betalningsmoralen påverkar räntorna på kreditmarknaden och att vi kan få betalningsansånd vid köp av varor och tjänster. Om betalningsmoralen generellt skulle vara låg skulle vi få betala allt kontant i förväg och få betala dyrt för våra krediter. Målet att värna betalningsmoralen kan dock inte rättfärdiga metoder som är kränkande eller godtyckliga visavi gäldenärerna.

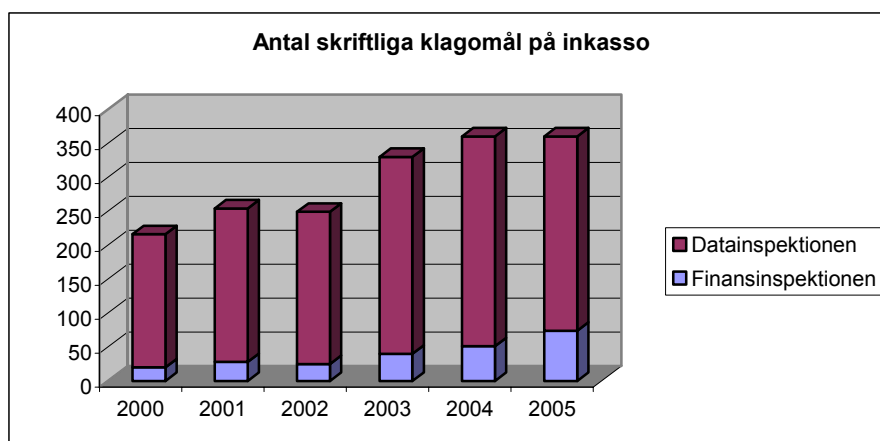
Ytterst regleras metoderna i inkassolagen (1974:182), där det anges att verksamheten ska bedrivas enligt god inkassosed. God inkassosed innebär till exempel att gäldenären inte ska vållas onödig skada eller olägenhet, eller

⁹ lat. *Pacta sunt servanda*, avtal ska hållas, utgör en av grundprinciperna inom avtalsrätten.

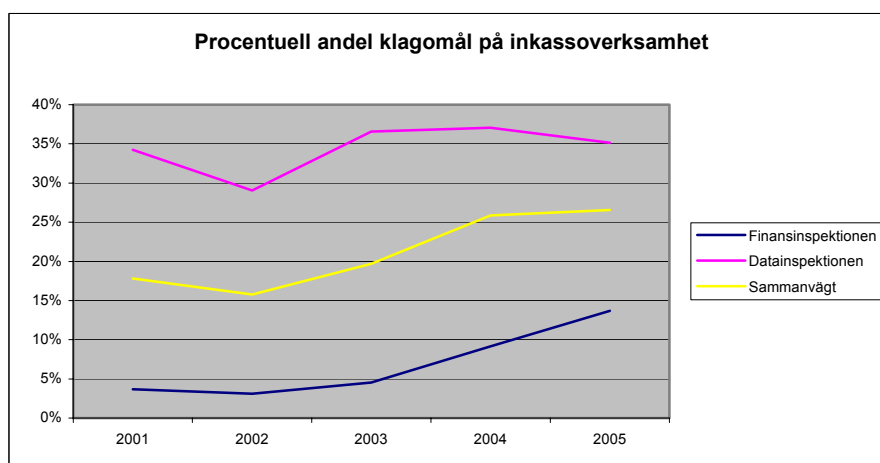
utsätts för otillbörlig påtryckning. Datainspektionen har ansvaret för att fylla ut begreppet god inkassosed, och har därför i allmänna råd och föreskrifter utvecklat dess innebörd. Även uttalanden i prejudicerande domar ger vägledning för vilka metoder som anses skäliga.

Datainspektionen utövar en aktiv tillsyn över inkassobolagen. De kreditmarknadsföretag som bedriver inkassoverksamhet står dock under Finansinspektionens tillsyn. Datainspektionen hade per den 31 januari 2006 drygt 200 stycken företag registrerade med inkassotillstånd. Finansinspektionen uppskattar att mellan tio till tjugo kreditmarknadsföretag bedriver inkassoverksamhet.

Myndigheterna får årligen ett flertal klagomål som relateras till inkassoåtgärder. Under de senaste åren har klagomålen ökat. Finansinspektionen har samtidigt noterat en minskning av andra typer av klagomål till inspektionen. Dessa omvända trender kan förefalla märkliga, men orsaken kan vara att en ökande handel med förfallna fordringar innebär att antalet indrivningsåtgärder totalt sett ökat kraftigt. Företrädare för ett företag inom inkassobranschen hävdar dock att antalet gäldenärer inte ökar med antalet köpta fordringsstockar, utan att i princip samma gäldenärer dyker upp i de köpta stockarna med nya skulder.

Antal skriftliga klagomål per år till respektive myndighet. Till detta kommer ett oräknat antal klagomål via telefon. (Källa: FI och DI)

Antalet klagomål som avser inkassoverksamhet ställt i relation till alla klagomål till myndigheterna. Finansinspektionen har ca 3 500 företag under tillsyn, varav uppskattningsvis 10 till 20 av dessa bedriver inkassoverksamhet av någon betydande omfattning. Datainspektionen har ca 200 företag med inkassotillstånd under tillsyn, och ansvarar samtidigt för tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) och kreditupplysningslagen (1973:1173). (Källa: FI och DI)

Bättre kontroll vid köp av fordringar

Många klagomål skulle undvikas om köparna av fordringar genomförde bättre kontroller av fordringarnas kvalitet och ställde krav på säljarna att prestera dokumentation över fordringarnas uppkomst och hur de har förvaltats intill överlåtelsen. Inkassokrav på oklara eller preskriberade fordringar samt oklara gäldenärsförhållanden skulle därmed kunna undvikas.

De granskade företagen har varierande former för denna kontroll som ofta kallas due diligence-process¹⁰. Till viss del förlitar man sig på klausuler i överlåtelseavtalen, klausuler som säger att fordringen ska återgå till säljaren om det visar sig att den är tvistig, avbetalad, skuldsanerad m.m. Detta är till föga tröst för den gäldenär som utsätts för den nya fordringsägarens påtryckningar.

Ett av de företag som granskades vid undersökningen uppgav att det ibland var svårt att få information av säljarföretaget. Detta gällde särskilt om stocken förvaltats och/eller såldes av ett konkurrentföretag, det vill säga ett annat företag som sysslar med inkasso.

Kontakter med gäldenären

Information om överlåtelse

God inkassosed kräver att gäldenären informeras om att fordran överlåts till ny borgenär, så kallad denuntiation. Samtliga granskade företag skickar en sådan underrättelse skriftligen till gäldenären. Om indrivningen skedde genom ett annat företag än borgenären framgick också i underrättelsebrevet att den nye fordringsägaren lämnat indrivningsuppdraget till ett inkassobolag. Ofta var detta inkassobolag ett företag inom samma företagsgrupp som fordringsägaren.

Ett av de granskade företagen angav inte fullständig firma eller namn på gäldenären utan förlitade sig på den namnuppgift som erhållits av säljaren. Det strider mot god inkassosed att skicka ett krav där gäldenären inte går att identifiera.¹¹

Denuntiationsbrevet leder ofta till att en mängd gäldenärer tar kontakt med handläggare hos företaget och träffar överenskommelser om avbetalningsplaner, fullbetalningar eller uppgörelser på annat sätt. Om inte preskriberade fordringar har gallrats ut eller fordringsägaren upplyser om preskriptionen, kan en gäldenär som är ovetandes om detta förhållande acceptera en uppgö-

¹⁰ Med due diligence brukar avses den omfattande analys som en köpare bör göra inför en investering.

¹¹ Ett inkassokrav ställt till en ofullständigt identifierad gäldenär, t.ex. "Nisses Bygg", är inte ett inkassokrav ställt till gäldenären. Det framgår inte om kravet riktar sig mot Nisses Bygg AB, Nisses Bygg HB, Nisses Bygg i Göteborg AB, Nils Andersson med firma Nisses Bygg etc. Se sid 12 i Datainspektionens allmänna råd.

relse.¹² Orsaken till fordringsägarens agerande kan vara bristande kunskaper om fordrans historik eller ett medvetet agerande.

Datainspektionen har efter ett avgörande i Högsta Domstolen¹³ uttalat att det strider mot god sed att i preskriberade fordringsförhållanden skicka krav eller förslag på amorteringsplaner till en gäldenär och att tydligt informera om att fordran är preskriberad och vad det innebär. Företrädare för branschen har dock konstaterat att detta endast torde gälla åtgärder i samband med inkassohantering, och inte en denuntiation eller annan betalningspåminnelse utan annan påtryckning.¹⁴

Granskningen visar också att inkassobolagen ofta skickar ut ett förslag till avbetalningsplan även om gäldenären inte hört av sig. Några företag, mer än andra, använder telefon för att kontakta gäldenären för att påminna om skulden. Företagen uppger dock att om gäldenären avböjer telefonsamtal så respekteras detta.

Innan fristen för inkassokravet gått ut får muntliga kontakter med gäldenären endast förekomma på dennes initiativ, det är en innebörd av god inkassosed. Efter fristens utgång får muntlig kontakt tas med gäldenären om denne inte har hört av sig eller har förklarat sig villig till muntliga diskussioner. Muntlig kontakt med gäldenären får inte förekomma om denne har undanbett sig det. Normalt bör ett inkassobolag enbart ta muntliga kontakter med gäldenären för att åstadkomma en betalningsuppgörelse.

Gamla skulder krävs när personer uppnår myndighetsålder

Frågor och klagomål om inkassokrav till personer som nyligen har uppnått myndighetsålder inkommer från tid till annan till myndigheterna. En typ av ärenden som relateras till handel med förfallna fordringar, är fordringar som uppkommit när gäldenären var omyndig. Typexempel är förvärv av fordringsstockar från landsting.

I ett fall fick en 20-åring ett krav på obetalda sjukvårdsräkningar för vård när han var 12 respektive 15 år gammal. I ett annat fall fick en 19-åring ett krav som avsåg öppenvård när hon var 12 år. Ett liknande klagomål handlar om en 23-åring som fick ett krav på en fem år gammal skuld på kostnader för mat och husrum under gymnasietiden.

Skulder som uppkommer under omyndighetstiden ska föräldrarna reglera genom sin underhållsskyldighet eller, om barnet hade egna ekonomiska resurser, med barnets tillgångar.¹⁵

Man kan därför ifrågasätta om det överhuvud taget är lämpligt att ett barn, som inte kan rå över situationen, på grund av föräldrarnas bristfälliga agerande ska kunna riskera betalningsanmärkning, utmätning eller till och med konkurs så snart denne uppnår myndighetsåldern.¹⁶

¹² Om effekterna av preskription, se sid 16.

¹³ HD mål nr Ö 2723-01

¹⁴ s. 3, Osäkra Pengar – Informationsskrift för SiO medlemmar, Nr 3 september 2002.

¹⁵ Jfr 7:1 resp 12:4 Föräldrabalken (FB)

¹⁶ I det sammanhanget är möjligheten att eventuellt utverka ett skadestånd från föräldrarna med stöd av 12:14 FB till föga tröst.

Oavsett detta är det av största vikt att skuldförhållandet utreds noggrant innan krav på betalning ställs för skulder som uppkommit under en persons omyndighetstid. Det är inte ovanligt att det brister i det ursprungliga rättsförhållandet. Exempel på förekommande brister är då föräldrarna genom sin underhållsskyldighet bör anses vara gäldenärer eller då mammans nya pojkvän undertecknat ett avtal för barnets räkning utan stöd av fullmakt.

Hot om konkurs

Konkurs utgör det yttersta legala påtryckningsmedlet. Det finns en risk att köpare av fordringar försöker läka brister som härrör från moment vid fordringshandeln genom att tillgripa konkursförfarandet som inkassoåtgärd.

Inget av de granskade företagen uppgav sig använda konkursförfarandet som substitut för betalningsföreläggande, om det inte fanns särskilda skäl för detta. Klagomål till myndigheterna ger dock en annan bild. Det förekommer uppgifter om att gäldenärer har blivit hotade med konkurs för skulder om endast några få tusen kronor. Det förekommer till och med konkursansökningar för skulder som måste anses som obetydliga. Efter att det olämpliga i detta har påtalats ett företag har företaget under hösten 2005 infört interna regler för minsta belopp för att över huvud taget använda konkursinstitutet.

Bland klagomålen till myndigheterna finns uppgifter om att gäldenärer har känt sig hotade då företag upplyst dem om att en konkurs offentliggörs genom publicering i tidning.

I och för sig ska ett företag informera en konsument om väsentliga saker. God inkassosed innebär också att muntlig information om vilka åtgärder som kommer att vidtas om betalning uteblir ska motsvara vad som har angivits i inkassokravet. I ett inkassoärende är dock en gäldenär i en utsatt och sårbar situation, och ska därför inte utsättas för onödigt påtryckning. Att i ”pedagogiskt syfte” informera om publicering i tidning är en onödig åtgärd om gäldenären inte själv har efterfrågat informationen. Om en gäldenär gör gällande att ett företag hotat med publicering i tidning för att få gäldenären att betala, är det myndigheternas uppfattning att det åligger företaget att styrka att informationen efterfrågats av gäldenären.

Delgivning

Svårigheter att styrka hur och när preskriptionsavbrott har gjorts på gamla fordringar föranleder nya fordringsägare att säkerställa ny bevisning genom delgivningsförfarande. Delgivning är en laglig åtgärd som innebär att en handling skickas eller lämnas över till gäldenären, och att det upprättas ett bevis om att denne har tagit emot handlingen. Delgivning görs ofta av särskilda delgivningsmän.

Bland klagomålen till myndigheterna förekommer uppgifter om att gäldenärer besökts i sitt hem eller på sin arbetsplats, och att man vid dessa besök har försökt få gäldenärer att betala eller ingå avbetalningsavtal.

De granskade företagen uppger att inget av dem bedriver en sådan uppsökande verksamhet. Det skulle också strida mot god inkassosed om detta

skedde. Man anlitar dock privata så kallade delgivningsföretag för delgivning och preskriptionsavbrytande åtgärder¹⁷, vilket inte strider mot god sed.

Eftersom denna typ av klagomål från tid till annan förekommer är det en gissning att det förekommer att delgivningsmän uppträder som indrivare, med eller utan inkassobolagens vetskap. Delgivningsverksamhet är inte reglerad och står inte under någon särskild myndighets tillsyn.

Slutsatser

Trenden med ett ökat antal klagomål på inkassoverksamhet måste brytas. Företagen inom inkassobranchen fyller en nödvändig funktion i samhället. Samtidigt är verksamheten till sin karaktär sådan att den inte uppskattas av alla, men branschen måste själv kunna hantera den ökade frekvensen klagomål. Datainspektionen avser att ställa krav på att företagen själv har en organisation för att hantera klagomål, på samma sätt som idag gäller de företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Finansinspektionen å sin sida avser att höja ambitionen i tillsynen av den inkassoverksamhet som bedrivs av kreditmarknadsföretagen, till den nivå som tillämpas av Datainspektionen.

Kontroll av fordran

Det finns idag inga lagkrav eller andra av myndighet utfärdade anvisningar för hur en due diligence-process bör gå till. Själva förvärvsprocessen sett skild från inkassoprocessen - företaget kan ju köpa för att sälja vidare - är dock ett risktagande som hör till affärslivets spelregler, vilket talar för att den bör vara oregerad.

Det är först i inkassoprocessen som riskerna för gäldenärerna gör sig gällande. Ett rimligt krav är därför att företagen ska kontrollera fordringsförhållandet innan krav riktas mot en påstådd gäldenär. Om detta sker vid köptidpunkten eller senare tidpunkt är ointressant. Redan idag följer det av god inkassosed att ju sämre kunskap man har om de enskilda fordringarna i en stock som man har köpt, desto mer kontroller ska göras innan någon inkassoåtgärd vidtas. Myndigheterna anser att motsvarande princip bör tillämpas också i den situation att inkassobolaget avser framställa ett krav som per definition inte är en inkassoåtgärd.

Myndigheterna kan idag inte ingripa vid tveksamma förfaranden i den sist nämnda situationen. Detta ses dock inte som ett större problem så länge som handeln är tämligen begränsad. I detta läge har de två branschorganisationerna nu en möjlighet att bidra till en god hantering genom lyfta upp frågan på agendan och utreda om branschrekommendationer kan säkerställa kvaliteten.

Denuntiation

Av god inkassosed följer att ett inkassobolag ska informera om att en fordran är preskriberad och innebörden av detta. Även om det inte följer av lag eller annan sedvänja anser myndigheterna det stötande om ett företag utnyttjar förhållandet att denuntiationen av en fordringsöverlåtelse görs utan hot, och

¹⁷ För förklaring av preskriptionsavbrytande åtgärder, se sid 16

att det därmed inte behöver iaktta god inkassosed. En denuntiation leder ofta till att gäldenärer tar kontakt med fordringsägaren och att betalningsöverenskommelser träffas. Myndigheterna anser att företagen, åtminstone vid konsumentfordringar, bör informera om preskriptionen även i de fall åtgärderna inte är inkassoåtgärder.

Konkursinstitutet

Konkursinstitutet är en godtagbar inkassoåtgärd, om det används restriktivt och tidigare försök att få betalt på annat sätt har misslyckats. Företagen bör dokumentera grunderna för beslutet att hota med eller verkställa en konkursansökan. I den närmsta framtiden kommer det visa sig om initiativet till beloppsbegränsning som tagits av ett företag får den effekt som eftersträvas.

Delgivning

Även delgivningsverksamhet är en nödvändig ingrediens för ett fungerande samhälle. Om verksamheten får karaktär av indrivning är det dock i farans riktning att den närmar sig metoderna som tillämpas av vissa aktörer i samhällets utkant. Det är dessutom viktigt att upprätthålla tydliga rågångar mellan inkassobranchen och varje slag av brottslig eller brottstucken verksamhet på detta område. Enligt Finansinspektionen och Datainspektionen är det därför önskvärt att delgivningsverksamheten regleras och att någon form av kvalifikationskrav ställs på aktörerna. Detta skulle också höja anseendet för aktörerna och förtroendet för inkassobranchen som sådan.

Preskription

SAMMANFATTNING

De svenska preskriptionsreglerna är i sin utformning snarlika de regler som tillämpas av våra grannländer. Det finns vissa skiljaktigheter men de är inte av den dignitet att myndigheterna har funnit några vägande skäl för att föreslå ändringar i preskriptionslagen.

Myndigheterna föreslår att det utreds om inte tilläggsförpliktelser vid konsumentfordringar, till exempel inkassoavgifter och avgifter för amorteringsplaner, bör preskriberas med huvudfordran oavsett vilket slag fordran är. Myndigheterna efterlyser också en tydligare praxis för vad som är rimliga åtgärder för preskriptionsavbrott. Idag är domstolarnas tillämpning inte enhetlig.

FI och DI anser att en generell regel om absolut preskription inte bör införas. De negativa effekterna för gäldenärerna som kollektiv bedöms inte uppvägas av de eventuella fördelar som en sådan regel skulle medföra.

”Du blir aldrig fri från dina skulder”

Marknaden för handel med fordringar är beroende av att fordringsägarna kan få hjälp av myndigheter att få betalt. I de flesta rättsstater, om inte i alla, finns dock regler som innebär att möjligheterna att med hjälp av domstol eller exekutiv myndighets medverkan kräva ut fordringar upphör efter en viss tid. Dessa regler kallas för preskriptionsregler.¹⁸

Ofta finns möjlighet att förhindra att en fordran preskriberas genom att vidta någon i lagstiftningen angiven åtgärd. En vanlig effekt av ett sådant så kallat preskriptionsavbrott är att en ny preskriptionstid börjar löpa. Möjligheten att kunna göra upprepade preskriptionsavbrott innebär i princip att fordringar kan hållas vid liv under evig tid. I Sverige är detta fallet, utom vad avser statens fordran på skatt¹⁹ och för fordran på underhållsbidrag²⁰ där en absolut preskriptionstid råder.

Med en marknad för handel med fordringar ökar incitamenten att hålla fordringarna vid liv. Om fordringen inte är preskriberad kan den alltid säljas till någon annan om man har misslyckats med att få betalt av gäldenären. Hårt skuldsatta personer hålls därmed fast i skuldfällan. Det är idag inte heller ovanligt att inkassokrav riktas mot privatpersoner för skulder som uppstod under 1980- och tidigt 1990-tal.

Å ena sidan står alltså fordringsägarens intresse av att få betalt, och å andra sidan gäldenärens behov att veta att han inte hotas av myndighetsåtgärder.

¹⁸ Enligt svenska regler blir en fordran dock inte ogiltig, utan kan t ex användas för kvittning - se 10 § preskriptionslag (1981:130) (härefter PL); De med preskription närbesläktade instituten *preklusion* och *proklama* innebär också att möjligheten att kräva ut en fordran upphör. Dessa institut diskuteras dock inte här.

¹⁹ Lag (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.

²⁰ 7:9 Föräldrabalken.

På uppdrag av FI har universitetslektorerna Annina H Persson och Göran Millqvist vid Stockholms Universitet, översiktligt sammanställt preskriptionsreglerna i Sverige, Norge, Danmark, Finland, Frankrike, Tyskland och Österrike. Syftet har varit att bedöma hur väl den svenska preskriptionslagstiftningen står sig mot lagstiftningen i våra grannländer. Nedan följer en komparativ sammanfattning. För den fullständiga sammanställning, se [www.fi.se/Publicerat/Sagt och utrett/Skrivelser](http://www.fi.se/Publicerat/Sagt_och_utrett/Skrivelser).

I detta sammanhang är det även av intresse att känna till att en preskriberad fordran enligt svensk rättspraxis kan återuppväckas.²¹

Preskriptionstider

I samtliga granskade länder finns regler om allmän preskription och specialpreskription. De allmänna preskriptionsreglerna är subsidiära²² till den specialpreskription som finns inom vissa områden.

I Sverige är den allmänna preskriptionstiden tio år. Norge, Finland och Tyskland har en allmän preskriptionstid om tre år. Österrike och Frankrike har de längsta allmänna preskriptionstiderna med trettio år. I Danmark har det nyligen föreslagits sänka den allmänna preskriptionen från tjugo till tre år.²³

För fordringar mot konsumenter kan man generellt säga att preskriptionstiderna är tre år, vilket också är den tidsperiod som tillämpas i Sverige. Även här finns andra lösningar med både kortare och längre preskriptionstider. Danmark har till exempel fem år för en mängd vardagliga fordringar. Frankrike har detaljerade regler med olika preskriptionstider för olika typer av fordringar, från sex månader till tio år.

Preskriptionstidernas längd måste dock ses ur aspekten om *när* tiden börjar löpa. I Sverige utgår man från tidpunkten för fordrans uppkomst²⁴, detta gäller även i Danmark och till viss del också i Tyskland. I Norge och Finland, där en treårig allmän preskriptionstid tillämpas, börjar tiden ofta räknas från den dag då borgenären har fått möjlighet att framställa krav på betalning, det vill säga när fordran är förfallen till betalning. Detta gäller även som huvudregel i Frankrike. Det kan tilläggas att utgångspunkten för tidsberäkningen är objektivt bestämd i Norge. Tiden börjar alltså löpa helt oberoende av om borgenären haft vetskap om fordran vid denna tidpunkt. Detta kompletteras dock av en regel som säger att fordran preskriberas först ett år efter det att borgenären har fått eller borde ha fått kännedom om fordran.

I de nordiska länderna har fordringar som grundar sig på löpande skuldebrev en tioårig preskriptionstid, beräknat från fordrans uppkomst. I Sverige gäller detta även löpande skuldebrev i konsumentförhållanden.²⁵

²¹ Lindskog, S., Preskription, andra upplagan, 2002, s. 250 ff.; AV Högsta Domstolens uttalande i mål nr Ö 2723-01 torde vid krav mot en konsument krävas att denne på ett otvetydigt sätt har åtagit sig att betala fordringen trots att han haft vetskap om att den är preskriberad, eller att det framgår att han, oavsett hur det förhåller sig med frågan om preskription, är villig att ta på sig betalningsskyldighet.

²² *Subsidiär* - utgör tillägg till/ kommer i andra hand/ underordnad.

²³ Tjugo år är den yttersta tiden som gäller om inte preskription har inträtt enligt någon annan regel.

²⁴ 2 § PL.

²⁵ Se 2 § PL. I Sverige är det inte tillåtet att utfärda löpande skuldebrev när kredit ges i samband med köp av en vara eller tjänst, så kallat kreditköp. Se 17-18 §§ konsumentkreditlag 1992:830). Hur det ser ut i övriga nordiska länder har inte undersökts.

Preskriptionsavbrott

Preskriptionsavbrott är en åtgärd som innebär att tidpunkten för preskription senareläggs. Hur man åstadkommer preskriptionsavbrott varierar något mellan de undersökta rättsordningarna, men i de flesta av dem accepteras antingen att gäldenären erkänner fordran eller att borgenären vidtar en rättslig åtgärd mot gäldenären.

I Sverige inträder preskriptionsavbrott om gäldenären utfäster betalning, erlägger ränta eller amortering, eller på annat sätt erkänner fordringen gentemot borgenären. Det senare kan ske såväl skriftligt som muntligt. Preskriptionsavbrott kan också åstadkommas genom att gäldenären får ett skriftligt krav eller en skriftlig erinran om fordringen från borgenären, eller att borgenären väcker talan mot gäldenären eller annars åberopar fordran i ett rättsligt förfarande.²⁶ I detta sammanhang kan det nämnas att det är Datainspektionens intryck att de Svenska domstolarnas praxis vad gäller preskriptionsavbytande åtgärder inte är stringent beträffande frågan när gäldenären ska ha ansetts ha fått ett skriftligt krav.

Reglerna för preskriptionsavbrott i de övriga granskade länderna är snarlika de svenska reglerna. Gäldenärens erkännande av skulden kan oftast ske formlöst²⁷. I Danmark och Finland gäller detta också en påminnelse om fordran från borgenären. I Norge, Tyskland och Frankrike måste dock en borgenär vidta en rättslig åtgärd, till exempel stämning eller exekutiv åtgärd, för att åstadkomma preskriptionsavbrott. En enkel betalningspåminnelse räcker inte i dessa tre länder. Det kan också nämnas att man i Finland har regler som säger att parterna kan avtala om preskriptionsavbrott, samt att preskriptionsavbrott sker om borgenären väcker talan vid organ som lämnar rekommendationer. Några liknande regler finns inte i Sverige.

Preskriptionsavbrottets rättsverkningar

I Sverige innebär ett preskriptionsavbrott att en ny preskriptionstid börjar löpa. Om avbrottet skett genom erkännande, krav eller erinran räknas en ny tid från dagen då avbrottet skedde.²⁸ Om avbrottet sker genom åberopande i rättsförfarande börjar tiden räknas från förfarandets avslutande. Om gäldenären inte har delgivits eller på annat sätt underrättats om den rättsliga åtgärden sker inte något preskriptionsavbrott, men den ursprungliga preskriptionstidpunkten kan ändå förskjutas så att preskription infaller tidigast ett år efter det att förfarandet avslutades. En sådan förlängning av tiden kan dock endast ske en gång.²⁹

I samtliga granskade länder är rättverkningarna av preskriptionsavbrott i stort desamma.

²⁶ 5 § PL

²⁷ Det vill säga att det inte är reglerat i lag hur erkännandet ska göras.

²⁸ 6 § PL

²⁹ 7 § PL

Frågan om absolut preskription

Det har i olika sammanhang förts fram tanken att en absolut preskription skulle hjälpa gäldenärer ur skuldfällan. Absolut preskription har förts fram som ett alternativ till skuldsanering. Skuldsanering innebär att en gäldenären befrias från ansvar för betalning av vissa fordringar, d v s man uppnår en definitiv preskription för dessa fordringar. Kraven för att komma ifråga för skuldsanering är dock höga.³⁰

Som nämnts finns i Sverige absolut preskription endast för ett mycket begränsat antal fall. Bland de granskade rättsordningarna förefaller absolut preskription också vara tämligen sällsynt.

Finansinspektionen har redan tidigare ställt sig negativ till införande av en absolut preskription av fordringar.³¹ En sådan regel skulle kunna medföra dels att kreditgivarna blir mer ovilliga att ge längre krediter och att priset på krediter troligen skulle öka eftersom kreditgivarna blir tvungna att beakta preskriptionstidpunkten vid beräkning av risken för fallissemang³², dels finns en risk att fordringsägare och inkassobyråer skulle komma att tillämpa tuffare metoder för att driva in en fordran ju närmare preskriptionsdagen man kommer.

Slutsatser

De svenska preskriptionsreglerna i preskriptionslagen är vid sin tillämpning mycket snarlika de regler som tillämpas bland våra grannländer. Preskriptionstiderna för konsumentfordringar är desamma, måvara att det skiljer något i när tiden börjar räknas. Den allmänna preskriptionen är avsevärt längre i Sverige än hos de övriga nordiska länderna, vilket dock kan motiveras av att tiden ofta börjar löpa vid en tidigare tidpunkt. Reglerna för preskriptionsavbrott och verkan av preskription är också i stort desamma som hos övriga granskade stater. Några bärande argument för att föreslå förändring i preskriptionsreglerna har myndigheterna inte funnit. Myndigheterna anser inte heller att det finns skäl att införa regler om absolut preskription.

Däremot föreslås att lagstiftaren utreder om inte tilläggsförpliktelser vid konsumentfordringar bör preskriberas med huvudfordran oavsett vilket slag förpliktelsen är av. Idag preskriberas en konsumentfordran efter tre år, medan det torde vara så att inkassoavgifter, avgifter för amorteringsplaner samt rättegångskostnader i tvist om samma grundfordran preskriberas först efter tio år.³³

³⁰ Under år 2005 inkom 4179 ansökningar om skuldsanering till Kronofogdemyndigheten, medan 2 285 skuldsaneringar fastställdes. Antalet ansökningar om skuldsanering är ökande. Regler om skuldsanering finns i skuldsaneringslagen (1994:334) (Statistikkälla: Kronofogdemyndighetens statistik, http://kronofogden.se/nyheterpressrum/statistik/skuldsanering_4.dfe345a107ebcc9baf800011827.html#31.dfe345a107ebcc9baf800011911 Hämtad 2006-02-07))

³¹ FI Dnr 03-7233-001 – Yttrande över Konsumentverkets regeringsrapport Överskuldsetting – omfattning, orsaker och förslag till åtgärder (PM 2003:4)

³² Se not 4.

³³ Jfr NJA 1988 s 503.

Myndigheternas fortsatta arbete

Myndigheterna kommer att fortsätta övervaka handeln med förfallna fordringar.

Till följd av den ökande frekvensen klagomål på inkassoverksamhet har myndigheterna satt som ett mål att minska antalet klagomål som ställs till myndigheterna. Detta avser vi åstadkomma genom att ålägga företagen att själva ha rutiner för att fånga upp problem och missförhållanden så att de kan åtgärdas direkt av dem. Finansinspektionen avser också att höja ambitionsnivån i tillsynen över den inkassoverksamhet som bedrivs av företagen under FI:s tillsyn, och därvid utnyttja den expertis som Datainspektionen kan tillhandhålla.

Myndigheterna avser också att fortsätta med ett mer långsiktigt samarbete för att nå en mer enhetlig syn på tillsynen över inkassoverksamhet i Sverige.

Finansinspektionens rapporter

finns på www.fi.se

- 2006:2 Företagens tillämpning av internationella redovisningsregler
- 2006:1 Fondbolagens informationsgivning
- 2005:13 Konsumenten och rådgivningen
- 2005:12 Interna affärer i livbolagen – en uppföljande granskning
- 2005:11 Från konto till konto VII
- 2005:10 Finanssektorns stabilitet 2005
- 2005:9 Hantering av klagomål i finanssektorn
- 2005:8 Företagens interna kapitalutvärdering
- 2000:7 Stärkt skydd för trafikskadade
- 2005:6 Den finansiella elmarknaden
- 2005:5 Livbolagens avgifter
- 2005:4 Blancokrediter till konsumenter
- 2005:3 Finanssektorns krisberedskap
- 2005:2 Livbolagens provisioner till försäkringsmäklare
- 2005:1 Indexobligationer – en granskning av informationen till kunderna

Finansinspektionen
Box 6750, 113 85 Stockholm
Tel 08-787 80 00
Fax 08-24 13 35
finansinspektionen@fi.se